

حَاتَّةٌ
الْجَبَرُونَ

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)
گرایش:

مدیرت آموزشی
عنوان:

بررسی مقایسه ای رابطه بین مولفه های فرهنگ سازمانی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان
دختر و پسر در درس ریاضی اول راهنمایی مناطق شمال و جنوب شهر تهران

استاد راهنمای:

دکتر اباصلت خراسانی

استاد مشاور:

دکتر غلام رضا شمس

پژوهشگر:

رضا سلگی

بهار ۱۳۹۰

تقدیم به:

ارواح طیبه بزرگان دین اسلام و مذهب تشیع از جان گذشتگان و پویندگان راه حقیقت به همه دلسوزان و مشفقان نام آشنا و گمنام این مرز و بوم به پدر و مادرگرامی که در راه سربلندی فرزندانش، از جان مایه گذاشتند. و به استادی دلسوزم و به تمامی کسانی که به نوعی به آنها مدیونم.

تقدیر و سپاسگزاری :

تدوین گراین مجموعه، بر خود لازم می‌داند از رحمات استاد محترم راهنماء، جناب آقای دکتر اباصلت خراسانی که با نگاهی ویژه و خاص این پژوهش را راهنمایی نموده و استاد محترم مشاور جناب آقای دکتر غلام رضا شمس که در تدوین مباحث محقق را پاری نمودند سپاسگزاری نموده و توفیق آن عزیزان ارجمند را در راه انتلای علم و دانش این مرز و بوم از درگاه ایزدمنان خواهان باشد.

به علاوه از کلیه دوستداران دانش، که به انجام این پژوهش پاری رساندند اعم از آموزش و پرورش منطقه ۱۹ و ۱ در شمال و جنوب تهران و مدیران مناطق و معلمین ریاضی و از جناب استاد آقای اکبر فرجی ارمکی تشکر و قدردانی می‌شود.

بسمه تعالی

دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران مرکزی

دانشکده: روانشناسی و علوم اجتماعی

xx

(این چکیده به منظور چاپ در پژوهش نامه دانشگاه تهیه شده است)

کد شناسایی پایان نامه: ۱۰۱۲۱۲۱۲۸۹۲۰۱۸	کد: ۱۰۱	نام واحد دانشگاهی: تهران مرکزی
عنوان پایان نامه: بررسی مقایسه ای رابطه بین مولفه های فرهنگ سازمانی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر و پسر در درس ریاضی اول راهنمایی مناطق شمال و جنوب شهر تهران		
تاریخ شروع پایان نامه: ۱۳۸۹/۱۱/۱۵	نام و نام خانوادگی دانشجو: رضا سلگی	شماره دانشجویی: ۸۷۰۰۰۰۷۶۴
تاریخ اتمام پایان نامه: ۱۳۹۰/۰۴/۱۴	رشته تحصیلی: علوم تربیتی - مدیریت آموزشی	
استاد / استادان راهنما: دکتر اباصلت خراسانی استاد / استادان مشاور: دکتر غلامرضا شمس		
آدرس: تهران - خانی آباد نو - شهرک بعثت - کوچه ۷ - پلاک ۲۶ تلفن: ۵۵۵۲۳۳۲۱		
چکیده پایان نامه (شامل خلاصه، اهداف، روش های اجرا و نتایج به دست آمده): الف: اهداف کلی بررسی ارتباط بین مولفه های فرهنگ سازمانی با پیشرفت تحصیلی در درس ریاضی دانش آموزان ۲- تاثیر جنسیت بر ارتباط بین فرهنگ سازمانی با پیشرفت تحصیلی (ب) اهداف جزئی: بررسی تاثیر منطقه آموزشی (جنوب و شمال) بر فرهنگ سازمانی به لحاظ پیشرفت تحصیلی.. روش تحقیق از نوع علی- مقایسه ای است و در آن برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش را کلیه معلمان ریاضی جنوب و شمال تهران دریخش آموزش و پژوهش دولتی تشکیل می دهد و در آن از روش نمونه گیری تصادفی استفاده گردیده است و هر یک از مولفه های فرهنگ سازمانی با پیشرفت تحصیلی براساس روش آمار توصیفی و آمار استنباطی و آزمون و تست (test)، (گروهای مستقل و آزمون فریدمن به کار رفته است). نتایج نشان از این امرداشت که در مولفه های چون خطربذری، انگیزش، هویت، کار گروهی، تاکید بر عمل و شیوه نظارت معنادار است. بنابر این تفاوت معناداری بین میانگین دو گروه مستقل (زن و مردم شمال و جنوب) وجود داشت و مقایسه میانگین دو گروه نشان داد که میزان تاثیر مولفه ها بر پیشرفت تحصیلی در گروه زنان بیشتر از گروه مردان است و میزان تاثیربذری مولفه ها بر پیشرفت تحصیلی در منطقه آموزشی جنوب بیشتر از منطقه آموزشی شمال است.		

تاریخ و امضاء:
امیر افکار
امیر افکار

مناسب است مناسب نیست

نظر استاد راهنما برای چاپ در پژوهش نامه دانشگاه

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	فصل اول
۹	مقدمه
۹	کلیات تحقیق در پژوهش
۹	(۱) بیان مساله پژوهش
۱۰	(۲) اهمیت و ضرورت موضوع پژوهش و انگیزه انتخاب آن
۱۰	(۳) هدف های پژوهش
۱۰	(۴) سوالات یا فرضیه های پژوهش (بیان روابط بین متغیر های مورد مطالعه)
۱۱	(۵) چهار چوب نظری پژوهش
۱۲	(۶) تعاریف مفاهیم و اصطلاحات پژوهش
۱۴	فصل دوم
۱۵	مقدمه
۱۵	مفهوم فرهنگ
۱۵	فرهنگ سازمانی چیست؟
۱۷	اهمیت فرهنگ سازمانی
۱۸	تاریخچه مطالعه فرهنگ سازمانی
۱۹	تعاریف فرهنگ سازمانی
۲۱	جمع بندی تعاریف فرهنگ سازمانی
۲۴	سطوح فرهنگ سازمانی
۲۵	مولفه های فرهنگ سازمانی
۲۹	شیوه شکل گیری فرهنگ سازمانی
۳۰	تشریح فرهنگ سازمانی
۳۱	عناصر ۳ گانه اداره فرهنگ سازمانی
۳۲	کارکردهای فرهنگ سازمانی
۳۴	ا بعد فرهنگ سازمانی
۳۷	انواع فرهنگ سازمانی

۴۰	نقش فرهنگ سازمانی
۴۰	جلوه های فرهنگی سازمانی
۴۴	پیامدهای مرتبط با انواع فرهنگ سازمانی
۴۵	اجزایی عمدۀ ملازم با فرهنگ سازمانی
۵۰	فرهنگ سازمانی و رفتارکارکنان
۵۲	فرهنگهای مشترک و پاره فرهنگها
۵۳	فرایند فرهنگ سازمانی
۵۴	اجتماعی شدن فرهنگ سازمانی
۵۷	تأثیرات فرهنگ سازمانی
۵۷	تأثیر فرهنگ بر اثربخشی
۵۸	الگوهای مطالعه فرهنگ سازمانی
۷۲	رویکرد تلفیقی
۷۹	سنجد فرهنگ سازمانی
۸۰	بخش دوم مبانی پژوهش - مقدمه
۸۰	آزمونهای پیشرفت تحصیلی
۸۱	ارزشیابی پیشرفت تحصیلی
۸۲	رابطه متغیرهای مختلف با پیشرفت تحصیلی
۸۵	تحقیقات انجام شده در ایران در رابطه با موضوع
۸۷	فصل سوم پژوهش.....
۸۸	مقدمه
۸۹	طبقه بندی انواع جامعه
۹۰	چگونگی نقش حجم نمونه مورد پژوهش
۹۰	جامعه آماری و گروه نمونه موردمطالعه
۹۱	ابزار سنجش
۹۱	روش گردآوری داده ها (روش جمع آوری اطلاعات)

۹۱	روش تحقیق در پژوهش
۹۲	روش نمونه گیری
۹۴ ..... ۹۴	فصل چهارم
۹۴	یافته های تحقیق
۹۴	تجزیه و تحلیل داده ها
۹۵	مقدمه
۹۸	سوالات فرعی
۱۲۲ ..... ۱۲۲	فصل پنجم
۱۲۲	جمع بندی و ارائه پیشنهادها
۱۲۲	و بیان محدودیت ها
۱۲۲	ونتیجه گیری
۱۲۳	مقدمه
۱۲۴	بررسی سوالات فرعی
۱۳۱	پیشنهادات پژوهشی
۱۳۲	منابع فارسی
۱۳۴	منابع انگلیسی

فهرست جداول

٣١	جدول ١ -
٣٥	جدول ٢ -
٣٦	جدول ٣ -
٥٢	جدول ٤ -
٦١	جدول ٥ -
٧٢	جدول ٦ -
٧٤	جدول ٧ -
٧٧	جدول ٨ -
٨٥	جدول ٩ -
٩٦	جدول ١٠ -
٩٧	جدول ١١ -
٩٨	جدول ١٢ -
٩٨	جدول ١٣ -
٩٩	جدول ١٤ -
٩٩	جدول ١٥ -
١٠٠	جدول ١٦ -
١٠٠	جدول ١٧ -
١٠١	جدول ١٨ -
١٠١	جدول ١٩ -
١٠٢	جدول ٢٠ -
١٠٣	جدول ٢١ -
١٠٣	جدول ٢٢ -
١٠٤	جدول ٢٣ -
١٠٥	جدول ٢٤ -
١٠٥	جدول ٢٥ -
١٠٦	جدول ٢٦ -
١٠٦	جدول ٢٧ -
١٠٧	جدول ٢٨ -
١٠٧	شكل ٢٩ -
١٠٨	جدول ٣٠ -
١٠٨	جدول ٣١ -
١٠٩	جدول ٣٢ -
١١٠	جدول ٣٣ -
١١١	جدول ٣٤ -
١١١	جدول ٣٥ -
١١٢	جدول ٣٦ -
١١٢	جدول ٣٧ -

١١٣.....	جدول - ٣٨
١١٣.....	جدول - ٣٩
١١٤.....	جدول - ٤٠
١١٤.....	جدول - ٤١
١١٥.....	جدول - ٤٢
١١٥.....	جدول - ٤٣
١١٦.....	جدول - ٤٤
١١٦.....	جدول - ٤٥
١١٨.....	جدول - ٤٦
١١٩.....	جدول - ٤٧
١٢٠.....	جدول - ٤٨

فهرست اشکال

۲۴.....	شكل ۱
۲۸.....	شكل ۲
۲۹.....	شكل ۳
۳۱.....	شكل ۴
۳۴.....	شكل ۵
۳۵.....	شكل ۶
۱.....	شكل ۷
۱.....	شكل ۸
۴۴.....	شكل ۹
۱.....	شكل ۱۰
۱.....	شكل ۱۱
۵۳.....	شكل ۱۲
۵۴.....	شكل ۱۳
۱.....	شكل ۱۴
۹۶.....	شكل ۱۵
۹۷.....	شكل ۱۶

چکیده :

الف: اهداف کلی بررسی ارتباط بین مؤلفه های فرهنگ سازمانی با پیشرفت تحصیلی در درس ریاضی دانش آموزان ۲- تأثیر جنسیت بر ارتباط بین فرهنگ سازمانی با پیشرفت تحصیلی (ب) اهداف جزئی بررسی تأثیر منطقه آموزشی (جنوب و شمال) بر فرهنگ سازمانی به لحاظ پیشرفت تحصیلی، روش تحقیق از نوع علی مقایسه ای است و در آن برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش را کلیه معلمان ریاضی جنوب و شمال تهران در بخش آموزش و پرورش دولتی تشکیل می دهد و در آن از روش نمونه گیری تصادفی استفاده گردیده است و هر یک از مؤلفه های فرهنگ سازمانی با پیشرفت تحصیلی بر اساس روش آمار توصیفی و آمار استنباطی و آزمون و تست (گروه های مستقل و آزمون فریدمن به کار رفته است.

نتایج نشان از این امر داشت که در مؤلفه های چون خطرپذیری ، انگیزش ، هویت کار گروهی تأکید بر عمل و شیوه نظارت معنادار است . بنابراین تفاوت معناداری بین میانگین دو گروه مستقل (زن و مرد و شمال و چوب) وجود داشت و مقایسه میانگین دو گروه نشان داد که میزان تأثیر مؤلفه ها بر پیشرفت تحصیلی در گروه زنان بیشتر از گروه مردان است و میزان تأثیر پذیری مؤلفه ها بر پیشرفت تحصیلی در منطقه آموزشی جنوب بیشتر از منطقه آموزشی شمال است .

فصل اول

کلیات تحقیق درپژوهش

هدف از پایان نامه حاضر تجزیه و تحلیل مولفه های فرهنگ سازمانی با رویکرد متفاوت از لحاظ ارتباط و مقایسه پیشرفت تحصیلی در مناطق شمال و جنوب شهر تهران و با توجه به جنسیت (دختر و پسر) در این مناطق است.

بدین منظور از مولفه های مانند هویت (وفادری)، انگیزش، اهداف مشترک، ثبات، نتیجه گرایی، ارتباطات، کار گروهی، تاکید بر عمل و شیوه نظارت، خطرپذیر و نوع آوری استفاده شده و از این طریق سوالهای پژوهش موردآزمون قرار گرفته است.

روش تحقیق از نوع علی_ مقایسه هایی است و در آن برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش را کلیه معلمان ریاضی جنوب و شمال تهران و بخش آموزش و پرورش دولتی را تشکیل می دهد و در آن از روش نمونه گیری تصادفی استفاده گردیده است و هر یک از مولفه های فرهنگ سازمانی با پیشرفت تحصیلی براساس روش آمار توصیفی و آمار استنباطی و آزمون و تست(test)، (گروه های مستقل و آزمون فریدمن به کار رفته است).

نتایج نشان از این امرداشت که درمولفه های چون خطرپذیری، انگیزش، هویت، کار گروهی، تاکید بر عمل و شیوه نظارت معنادار است، بنابراین تفاوت معناداری بین میانگین دو گروه مستقل(زن و مرد و شمال و جنوب) وجود داشت و مقایسه میانگین دو گروه نشان داد که میزان تاثیر مولفه ها بر پیشرفت تحصیلی در گروه زنان بیشتر از گروه مردان است و مقایسه میانگین دو گروه نشان داد که میزان تاثیرپذیری مولفه ها بر پیشرفت تحصیلی در منطقه آموزشی جنوب بیشتر از منطقه آموزشی شمال است.

اطلاعات اختصاصی پایان نامه

۱) بیان مساله پژوهش

امروزه، یکی از وجوده قدرت و ممیزه شرکت ها برخورداری از فرهنگ سازمانی مطلوب است. فرهنگ سازمانی هر مجموعه که آینه تمام نمای ویژگی ها، خصلت ها، قوت ها و ضعف های آن محسوب می شود، می تواند چهره درون و برون آن را از نظر پاییندی های کارکنان به ارزش ها، اصول، باورها و نگرشها نشان می دهد. از طریق مطالعه فرهنگ سازمانی یک تشکل، می توان به انجام ارزشی و تعهد کارکنان آن پی برد. (ابزری و دلوی، ۸۵) در دهه اخیر، کشورهای صنعتی متوجه یک عامل استراتژیک و تبیین کننده در موفقیت یا عدم موفقیت شرکت ها و سازمان های کسب و کار گردیده اند که قبل از این مورد توجه قرار نگرفته است. این موضوع همان فرهنگ سازمان

است. شرکت های موفق دنیا به ویژه آنهایی که به سطح بالای اینمی رسیده اند، مدعی اند که بسیاری از موفقیت ها را از راه تقویت فرهنگ سازمانی خود یافته اند.

به عبارت دیگر، فرهنگ سازمانی قوی و منسجم موجب ایفای نقش موثرتر کارکنان در یک سیستم و دستیابی سریع تر به اهداف سازمان می شود.

سوال: بین فرهنگ سازمانی و پیشرفت تحصیلی در جامعه آماری چه رابطه ای وجوددارد.

(۲) اهمیت و ضرورت موضوع پژوهش و انگیزه انتخاب آن

مطالعه فرهنگ سازمانی یک سازمان از این جهت اهمیت دارد که می توان این طریق به نقاط ضعف و تفاوت میان وضعیت موجود و آنچه مطلوب کارکنان یک سازمان است، دست پیدا کرد. نکته دیگر اینکه تداوم موفقیت آمیز کاریک سازمان به حضور کارکنانی با فرهنگ سازمانی قوی بستگی دارد.^۱ که به پایداری در حفظ مسئولیت ها، رعایت اخلاق کاری، رعایت اینمی و غیره متعهندن. (کریتروکنیکی ۸۴) با توجه به اهمیت مبحث فرهنگ سازمانی، بدیهی است که موفقیت در پیاده سازی شیوه های نوین و تکنیک های جدید مدیریتی و تحقق اهداف هر سازمان در گرو هماهنگی فرهنگی سازمانی به عنوان شاخص وضعیت نیروی انسانی با اهداف و استراتژی های تدوین شده است.

(۳) هدف های پژوهش

- ۱- بررسی ارتباط بین مولفه های فرهنگ سازمانی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در درس ریاضی.
- ۲- بررسی تاثیر جنسیت بر ارتباط بین فرهنگ سازمانی و پیشرفت تحصیلی. هدف جزیی:
- ۳- بررسی تاثیر منطقه آموزشی (جنوب- شمال) بر فرهنگ سازمانی به لحاظ پیشرفت تحصیلی.

(۴) سوالات یا فرضیه های پژوهش (بیان روابط بین متغیرهای مورد مطالعه)

- ۱- آیا مولفه خطر پذیری از فرهنگ سازمانی باعث پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می گردد؟

1-eclus ive information of the thesis 2

2-importance of subject of the research and motivation of its choise

- ۲- آیا مولفه انگیزش از فرهنگ سازمانی باعث پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می گردد؟
- ۳- آیا مولفه هویت از فرهنگ سازمانی باعث پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می گردد؟
- ۴- آیا مولفه انسجام از فرهنگ سازمانی باعث پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می گردد؟
- ۵- آیا مولفه اهداف مشترک از فرهنگ سازمانی باعث پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می گردد؟
- ۶- آیا مولفه ثبات از فرهنگ سازمانی باعث پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می گردد؟
- ۷- آیا مولفه نتیجه گرایی از فرهنگ سازمانی باعث پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می گردد؟
- ۸- آیا مولفه ارتباطات از فرهنگ سازمانی باعث پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می گردد؟
- ۹- آیا مولفه کار گروهی از فرهنگ سازمانی باعث پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می گردد؟
- ۱۰- آیا مولفه تاکید بر عمل از فرهنگ سازمانی باعث پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می گردد؟^۲
- ۱۱) آیا مولفه نظارت از فرهنگ سازمانی باعث پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می گردد؟
- ۱۲) کدامیک از مولفه های فرهنگ سازمانی نقش بیشتری در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دارد؟
- ۱۳) آیا نوع جنسیت تاثیری بر ارتباطات فرهنگ سازمانی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دارد؟
- ۱۴) آیا نوع منطقه آموزشی تاثیری بر ارتباط فرهنگ سازمانی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دارد؟

۵) چهار چوب نظری پژوهش

فرهنگ سازمانی از زمانی مطرح شده است در سالهای ۱۹۸۰ توسط اوچی، واتر من و دیگران یکی از مهمترین و قابل بحث ترین موضوعات در زمینه رفتار سازمانی بوده است، اولین مقاله در این زمینه، تحت عنوان "فرهنگ سازمانی" در فصلنامه علوم اداری در سال (۱۷۸۹) در آمریکا منتشر شد، البته قبل از آن مطالعات جو یا فضای توسعه

²Goals of the research
4-subordinate goals

بلیاک و موتون سال (۱۹۷۴) بود. ولی گسترش فرهنگ سازمانی با انتشار کتابی از سوی دیل و کندي (۱۹۸۲) و تحقیقات موسسه مکنزی با همکاری دانشگاه های هاروارد و واستانفورد انجام شد (بهره بردار) ۱۳۷۲ نقل از جان نسترو و کیت، دیویس (۱۹۸۹) مولفه های فرهنگ سازمانی که شامل خلاقیت و خطر پذیری، توجه به جزئیات، توجه به نتیجه، توجه به افراد، تشکیل تیم، تحول، ثبات یا پایداری، مولفه های دیگر که شامل انگیزش، هویت اهداف مشترک، ارتباط، کارگروهی، تاکید بر عمل و شوه نظارت است و انواع فرهنگ سازمانی که نشان فرهنگ های فرهمندی، وسوسی، پرهیز کننده، سیاسی شده، دیوان سالارانه که می رفته و الگویی برای تغییر فرهنگ سازمانی که برای مشاهده فرهنگ سازمانی یک پژوهشگر دانشگاه هاروارد در این الگو چهار جلوه ی گواه فرهنگی در سازمان وجود دارد.

۱- خبرهای مشترک. ۲- گفته های مشترک (سخن). ۳- کارهای مشترک (رفتار) و احساسات (عواطف) می باشد. (سانی، وی، جی ۱۹۸۳)

۶) تعاریف مفاهیم و اصطلاحات پژوهش

فرهنگ سازمانی: فرهنگ سازمانی به مجموعه ای از مفروضات ذهنی گفته می شود که به طور مشترک از سوی گروه پذیرفته شده و نحوه ادراکات، تفکرات و واکنش ها نسبت به شرایط و موقعیت های متعدد تحصیلی مشخص می سازد. (کریتینر و کینکی «۱۳۸۴»)

پیشرفت تحصیلی: تغییرات ایجاد شده در جهت مطلوب و مساعد که در اثر ارتباط با مسائل تربیت دانش آموزان دارای معدل ۱۷ دارای پیشرفت تحصیلی می باشد. (منبع نقل از معرفت ۱۳۷۷).

بخش اول : مبانی نظری است که در این بخش به موضوعات فرهنگ، فرهنگ سازمانی ، الگو های فرهنگ سازمانی ، پیشرفت درسی، و مولفه های پیشرفت سازمانی و عوامل موثر بر پیشرفت تحصیلی پرداخته می شود.

بخش دوم : شامل تحقیقات انجام شده در داخل و خارج در ارتباط با این موضوع تحقیق مورد بررسی قرار گرفته است .

واژه فرهنگ از نظر لغوی : واژه فرهنگ فارسی مرکب از دو جزء فرهنگ است فرپیشوندویه معنی جلو، بالا، و پیش آمده است و هنگ از ریشه اوستایی تنگنا و سنگینی است . و این واژه مرکب از نظر لغوی و به معنی کشیدن، پر کشیدن و بیرون کشیدن است ، وهیچ گاه در ادبیات فارسی به مفهومی که بر خاسته از ریشه کلمه باشد نیامده است. (irandoc).

پیشینه تحقیق : اصطلاح فرهنگ در ادبیات فارسی بر حسب زمان و مورد با مفاهیم مختلف به کار رفته است. در شاهنامه فردوسی به معنی مترادف با قابوسنامه نیز واژه فرهنگ مترادف با هنر و به معنی اموختن امده است با شروع تعلیم و تربیت جدید در ایران واژه فرهنگ به معنی آموزش و پرورش به کار رفته است، و در کتاب و مقالات

که در این زمینه از زبانهای انگلیسی و فرانسوی ترجمه یا اقتباس گردیده است واژه فرهنگ (edacation) به کاررفته است.

^۳ واژه فرهنگ در زبان فرانسوی و انگلیسی با کلمه کولتر و کالچر که در اصل به معنی کشت و زرع است، امده است و امروزه نیز مشتقانی مثل (agriculture) از این کلمه به همان معنی به کار رفته است که به معنی کشاورز است در ادبیات و زبان عرب واژه ثقافه و از دانشمندان عرب معادله کلمه فرهنگ قرار داده اند که این کلمه از ریشه ثقف به معنی اموختن و یافتن است.

فرهنگ سازمانی : به عنوان یک مفهوم، ریشه ای به نسبت تازه دارد ، گرچه مفاهیم و هنجار گروهی و فضای مدت‌هاست که در اثار روانشناسان و جامعه شناسان به کار گرفته شده است ولی مفهوم (فرهنگ سازمانی) به طور خاص تنها در همین دهه اخیر رواج یافته است . (کتز، کان ۱۹۷۸)

---

^۳-education
-2-agriculture

فصل دوم

مفهوم فرهنگ

مفهوم فرهنگ سازمانی مثل وسیله ای برای فهمیدن معنی زندگی سازمانی و خصوصیات انسانی عام نمایان شده است. توجه به فرهنگ گروه چیز جدیدی نیست در سالهای (۱۹۴۰-۱۹۳۰) هم اتن مایوو هم چستر بارنارداهمیت هنجار های گروه کار، احساسات، ارزشها، در عمل و عکس العمل هاظاهر شده. در محل کار را با توضیح دادن طبیعت و کارکردهای سازمان غیررسمی، مورد تاییدقرار دارند. (رضاییان، علی (۱۳۸۴).

جديد ترین و جنجال برانگیزترین دیدگاه فرهنگ سازمانی به نام سمبولیک بوده است. دیدگاه فرهنگ سازمانی ثمر بخشی روشهای طرحهای کمی شبیه تجربی و هم چنین مثبت و منفي رادر مطالعات سازمانی مردو دمیشمارد (۱۹۸۹).

با توجه به این ملاحظات می توان گفت که این نظریه شباهتهایی با تئوری های قدرت و چند وجهی معماران سازمانی دارد.

فرهنگ سازمانی چیست؟

فرهنگی است هم جنس فرهنگ کل اجتماع و موجود در سازمان که حاوی بسیاری از چیزهای غیر قابل رویت است، مثل ارزشها، اعتقادات، فرضیات، دانشها، عادات رفتاری حقایق ساختگی و الگوی رفتاری نیروی است نامرعي و غیر قابل مشاهده، که همواره در پست فعالیتهای سازمانی قرار گرفته و میتوان آن را مشاهده کرد. از نظر آقای کیلمون و دیگر صاحب نظران (۱۹۸۵) فرهنگ سازمانی نیروی است اجتماعی و محرك برای مردم. فرهنگ برای سازمان به مثابه شخصیت برای افراد است، موضوعی است ناپیداو هنوز هم نا شناخته که به سازمان مفهوم، جهت و تحرك می بخشد. فرهنگ سازمانی زایده یکسری از تئوری هاست با فرضیات خود در ارتباط با واقعیت ها و روابط سازمانی. این فرهنگ دیدی جدید، تفکری تازه و زمینه تحقیقاتی بکری است در درک سازمانها. دیدگاه فرهنگ سازمانی همانند تئوری های قدرت و سیاست در تئوری سازمانی به ارائه ضد فرنگها می پردازد.

فرضیات واحد تجزیه و تحلیل روشهای تحقیق همه و همه با تئوری سیستمی و ساختارگرایان نوین که یا دیدی عقلایی و حاکم به موضوع می نگریستند، تفاوت دارد.

برای مثال سازمانها چگونه تصمیم می گیرند و چگونه و چرا بدین گونه عمل می کنند ؟⁴

⁴ ۱) مفهوم فرهنگ سازمانی (تئوری سازمان) محمد رضا دولی، مهدی جمشیدیان، سال (۱۳۷۹).